

בית משפט השלום ברמלה

תא"מ 62031-05-18 תעבורה אחזקות בע"מ נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אייל כהן

תעבורה אחזקות בע"מ

תובעת

נגד

נתבעים

1. יוסף כהן - נמחק
2. מיט ארט בע"מ – ניתן פס"ד
3. כלל חב' לביטוח בע"מ

ב"כ התובעת עו"ד ג. בני משה

ב"כ הנתבעת עו"ד א. רגב

פסק דין

(פסק דין בעניינה של נתבעת 3 בלבד)

תביעת פח לפח, בגדרה שבה פעם נוספת השאלה האם פוליסת ביטוח פוקעת עם מכירת הרכב המבוטח.

טיב המחלוקת ותמצית העדויות

במועד הרלבנטי הייתה התובעת בעלת משאית מ"ר 535725 (להלן גם: "משאית התובעת"). בכתב התביעה נטען כי ביום 28.5.17 פגע רכב שבבעלות נתבעת 2, והמבוטח ע"י נתבעת 3, במשאית (להלן: "הרכב הפוגע").

נתבעת 3 (להלן: "הנתבעת") טענה בכתב הגנתה כי דין התביעה נגדה להידחות, הואיל ומבוטחה, מר גאסופ עותמן (להלן גם: "המבוטח"), מכר את הרכב הפוגע עובר לתאונה לנתבעת 2, מבלי ליידעה. הבעלות הועברה ביום 29.3.17. משכך, פוליסת הביטוח פקעה עם מכירת הרכב, ואין למבוטח זיקה ביטוחית אליו. בד בבד הכחישה הנתבעת את קרות התאונה וגובה הנזק.

בית משפט השלום ברמלה

תא"מ 62031-05-18 תעבורה אחזקות בע"מ נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

1 בעניינה של נתבעת 2 ניתן פסק דין בהעדר הגנה. התביעה נגד נתבע 1 נמחקה לאחר שהובהר כי
2 הוגשה בשגגה.

3
4 באשר לקרות התאונה, העיד עד התובעת בלבד. כמבואר להלן, זהות הנהג הפוגע נותרה עמומה.
5 באשר לשאלת הכיסוי הביטוחי, העיד המבוטח בלבד.

6
7 מטעם התובעת העיד מר כהן (נתבע 1 אשר התביעה נגדו נמחקה כאמור). על פי עדותו, ביום התאונה
8 הוא נהג בכביש 6. בשלב מסוים עצר את משאיתו מנסיעה בשל פקק תנועה, או אז פגע בו הרכב
9 הפוגע, מאחור. העד צילם את רישיונו של הנהג הפוגע ומספר הרכב ודיווח למעסיקו. כתוצאה מן
10 התאונה נשבר פנס אחורי של המשאית. העד אישר כי הוא אינו זוכר את שמו של נהג הרכב הפוגע,
11 ועם זאת שמו הנכון רשום בטופס ההודעה שמסר (נ/1), בו צוין כי שם הנהג הוא "חאלד". במהלך
12 חקירתו הנגדית נשאל העד המבוטח, אשר נכח באולם ועליו הצביע ב"כ הנתבעת, הוא שפגע ברכבו
13 והשיב בשלילה, בציינו כי הנהג הפוגע היה צעיר יותר.

14
15 מטעם הנתבעת העיד המבוטח, מר עותמאן. עד זה מסר כי הוא מכר את הרכב הפוגע בסוף מרץ
16 2017. העד ציין כי הוא מכר את הרכב לאחיו, עבד אל סלאם עותמאן, שהוא לדבריו הבעלים של
17 נתבעת 2 (להלן גם: "האח") ובסמוך לכך ציין כי מכר את הרכב לנתבעת 2. את הרכב מכר לדבריו
18 ללא הביטוח. אין הוא מכיר את נהג הרכב הפוגע. המבוטח ציין כי הרכב נמכר לאחיו בדרך של
19 מסירת הרכב בתמורה לקיזוז חוב ומבלי שנערך הסכם כתוב. בשום שלב המבוטח לא ביטל את
20 הפוליסה. לדבריו, אמנם הוא לא התפנה על מנת לטפל בדבר על אף שהמשמעות הייתה המשך
21 תשלום הפוליסה.

תמצית טיעוני הצדדים

22
23 התובעת טענה כי הפוליסה הייתה תקפה עד ליום 31.5.17, קרי 3 ימים לאחר התאונה. תמוה בעינה
24 שלא נערך הסכם כתוב בין האחים. אין ספק לשיטתה כי לו נכנס האח בנעלי המבוטח הייתה נתבעת
25 3 ממשיכה לקיים את הפוליסה, והיא לא הוכיחה אחרת, שכן הנטל עליה להראות כי היא לא הייתה
26 מבטחת את חליפו של המבוטח. התובעת הוסיפה וציינה, כי בניגוד לאמור בסיכומי הנתבעת,
27 המבוטח לא העיד כי הרכב נמכר פעם נוספת, ע"י אחיו לאחר.

28
29 הנתבעת טענה כי לאחר שהרכב נמכר לנתבעת 2, זו שבה ומכרה אותו עובר לתאונה. אף אם נתבעת
30 2 מופיעה ברישומים כבעלת הרכב, מדובר ברישום הצהרתי בלבד שאין בו כדי לשלול את טענתה
31 (הרישום נספח לכתב ההגנה ולא נשמעה מחלוקת באשר לקבילותו ונכונות תוכנו). התובעת נמנעה
32 מלזמן את אח המבוטח ובכך מסכימה היא לנכונות גרסתו של המבוטח. מאותה עדות עולה כי הוא
33 לא הסכים שאחר- וודאי לא זה שהחליף את אחיו- ינהג ברכב. בסעי' 1.3 לפרק ד' לפוליסה צוין

בית משפט השלום ברמלה

תא"מ 18-05-62031 תעבורה אחזקות בע"מ נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

מפורשות כי רשאי לנהוג ברכב "אדם הנוהג לפי הוראת המבוטח או ברשותו" ואילו הסכמה כאמור לא ניתנה (הפוליסה צורפה כמוצג לאחר הדיון).

כל צד הפנה לפסיקה ולספרות לתמיכה בטיעונו.

דיון והכרעה

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים והעדים מטעמם, כמו גם עיינתי בכלל הנדרש, מצאתי כי דין התביעה נגד נתבעת 3 להידחות.

באשר לאופן קרות התאונה- בהינתן כי לא נשמעה עדות מפי נהג הרכב הפוגע (אשר זהותו ממילא נותרה עלומה), ובהעדר כל ראיה לסתור, נותרה עדותו של עד התובעת בבדידותה. לא מצאתי כל טעם שלא לקבלה כמהימנה. משכך, אני מוצא לקבוע כי משאית התובעת נפגעה כנטען בתאונת חזית- אחור. לא נשמעה מחלוקת בשאלת הנזק.

מכאן לשאלת הכיסוי הביטוחי.

נקודת המוצא לענייננו היא, כי חוזה ביטוח הוא חוזה אישי שלא ניתן להעברה. כידוע, החוזה מבוסס על נתוניו האישיים של המבוטח אשר נשקלים ע"י חברת הביטוח ובהתאם להם היא בוחרת האם לבטחו, ובאלה תנאים, כתוצר של החלטה מושכלת באשר לבסיס הסיכון. ככל חוזה, גם חוזה הביטוח מגלם את אומד דעתם של הצדדים. על שניהם חלה חובת תום לב.

סעי' 1 ו- 55 לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א – 1981 קובעים כי המבטח חייב לשפות את המבוטח בשל נזק שנגרם לו או למוטב על פי הפוליסה, במקרה אבדן או נזק, בין אם הנכס של המבוטח ובין אם של זולתו.

בפסיקה נושנה שעניינה נזקי גוף, קבע בית המשפט העליון, כי משבוטחה מכונית ע"י בעליה, עם העברת הבעלות פוקע הביטוח, שכן חדל להתקיים עניינו האישי של הבעלים המבוטח בה [ע"א 427/64 אפרת ואח' נ' מיוראת ואח'; ד"נ 10/65 אפרת ואח' נ' מיוראת ואח', פ"ד יט(4), 48]. בכך נקבע מבחן הזיקה הביטוחית שבין המבטח למבטחת, לאחר מכירת הרכב.

לאחר אותה הלכה, תוקן החוק שהיה בתוקף באותה עת, ובהתאם גם חליפו. סעיף 13 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל 1970 קובע כי שינוי בעלות ברכב אינו פוטר כשלעצמו את המבטח, אלא בתנאים מסוימים הקבועים בסעיף, אשר נטל הוכחתם על המבטח.

בית משפט השלום ברמלה

תא"מ 18-05-62031 תעבורה אחזקות בע"מ נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

1 תיקון חקיקתי זה נערך ביחס לפוליסות ביטוח חובה העוסקות בנוק גוף.

2
3 פסיקה שהוצגה ע"י התובעת מלמדת כי עלה ספק בקרב ערכאות דיוניות שמא הלכת **אפרת** נותרה
4 על מכונה בחלוף השנים, בין היתר, לאור התמורות שחלו בפסיקה באשר לחובות המוטלות כיום
5 על גופים מוסדיים כחברות ביטוח [תא"מ (שלום ת"א) 13-08-44488 **הכשרת הישוב ביטוחים בע"מ**
6 **נ' ערסי**, מיום 22.4.14].

7
8 עמדתי היא, כי הלכת **אפרת** נותרה על מכונה. הוראת סעי' 13 הנ"ל, החלה באשר לנזקי גוף, מהווה
9 התערבות קונגנטית, חריגה יחסית, של המחוקק, בחופש החוזים. משלא נערך באשר לפוליסות רכוש
10 תיקון חקיקה דומה, בדמות הוראה כופה, מכלל הן למדים לאו, שעל כן, לכאורה, הלכת **אפרת**-
11 **מיוראת** הנ"ל, הקובעת את מבחן הזיקה הביטוחית, שרירה וקיימת [לקביעה דומה ראו למשל:
12 ע"א (חיפה) 11-03-18563 **סויטאת נ' ביטוח ישיר חברה לביטוח בע"מ**, מיום 22.1.12, סעי' 10].

13
14 אלא שאף בהנחה לפיה הלכת **אפרת** בוטלה- קרי, גם בהעדר קיומה של הלכה בסוגיה שלפניי, מן
15 הדין היה לקבוע את קיומו של מבחן הזיקה הביטוחית, כמבחן המהותי באמצעותו יש לבחון נסיבות
16 כל מקרה.

17
18 לשיטתי, אין בתמורות שחלו באשר למעמדן של חברות ביטוח והמצופה מהן בהתאם, כדי לגרוע
19 מעצמת החובה לנהוג בתום הלב, כמו גם מן הקביעה הבסיסית ולפיה חוזה ביטוח הוא חוזה אישי
20 שלא ניתן להעברה. על אף הצורך וההצדקה להשית חובות כאלה ואחרות על מבטחות, בשל כוחן
21 העודף דרך כלל על המבוטח, אין להרחיק לכת בדבר, על ידי גריעה לא מידתית מחובותיו של
22 המבוטח כלפי עצמו, כלפי הנתבעת וכלפי כל צד ג' רלבנטי. גם על המבוטח לנהוג בסבירות,
23 מידתיות, הגינות ותום לב ביחסיו החוזיים עם מבטחתו ואין להסיט את נקודת האיזון לעבר גוננות
24 יתר על המבוטח, על חשבון אינטרס המבטחות.

25
26 רציונאל זה בדבר חשיבות בחירותיו של המבטח מצא את ביטויו בדנ"א 5325/19 **הכשרה חברה**
27 **לביטוח בע"מ נ' אבי פיקאלי** (מיום 7.7.21). באותו עניין נקבעה הלכה לפיה במקום בו המבוטח
28 רכש פוליסת ביטוח רכוש שבה נקבעה מגבלת גיל לנהג, ותאונה אירעה בשעה שהנהג לא עמד
29 במגבלת הגיל, נשלל לגמרי הכיסוי הביטוחי ואין עסקינן במקרה של החמרת סיכון המקנה תגמולי
30 ביטוח מופחתים (ראו במיוחד חוות דעתו של כב' השופט עמית, לעניין המשמעויות העולות
31 מהתנהלות המבוטח).

בית משפט השלום ברמלה

תא"מ 62031-05-18 תעבורה אחזקות בע"מ נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

מבלי לקבוע מסמרות הן באשר לשאלת תחולתה של הלכת אפרת והן באשר לאפשרות קיומם של חריגים לכלל, ראוי לטעמי לקבוע, ולו כברירת מחדל, כי משבטחה מכונית ע"י בעליה, עם העברת הבעלות פוקע הביטוח, ככל והתאיינה כל זיקת ביטוח בין המבוטח ולבין המבטחת.

משכך, אין לכפות על מבטחת קיום יחסי ביטוח עם אדם עימו לא בחרה להתקשר. יש לקבוע חזקות שבעובדה לפיהן מבטחת לא הייתה מסכימה לבטח את האחר, וכי לא עליה הנטל להוכיח אחרת (כפי הוראת סעי' 13 הנ"ל, לעניין נזקי גוף). בהתאם, חזקה שבעובדה היא, כי אותו אחר אינו מי שפעל ברשות המבוטח.

ולענייננו.

לאחר שמיעת עדותו של מבוטח הנתבעת, שלא נסתרה, מצאתי לקבלה כמהימנה וסבירה. משכך אני קובע קביעות אלה: הרכב הפוגע אכן נמכר על ידו, לכל המאוחר ביום 29.3.17. הרכב נמכר כאמור בעסקה בינו ולבין אחיו, בלא הסכם כתוב, וכשלדידו של המבוטח, האח ונתבעת 2 שבבעלותו חד הם. הרכב נמכר "ללא הביטוח", קרי- בלא שסוכם בין השניים כי הביטוח ייוותר בתוקפו. אין חולק כי המבוטח לא עדכן את הנתבעת בכל האמור. בד הוא מעולם לא ביטל את הפוליסה. עם מכירת הרכב העסקה בין האחרים הושלמה. ההחזקה ברכב עברה לאח המבוטח, כבעליה של נתבעת 2, או למי מטעמו. בפועל, לא אח המבוטח נהג ברכב הפוגע, כי אם אלמוני בשם "חאלד" אשר סביר, אם כי לא הכרחי, כי עשה כן מטעם המבוטח.

אני מוצא לקבוע כי המבוטח הפגין במעשיו לכל הפחות אדישות באשר לשאלות מי ינהג ברכב לאחר מכירתו והאם הביטוח יוותר בתוקף, כשם שהפגין אדישות כלפי הנתבעת, זכויותיה וצרכיה. הוא לא טרח ליידעה בדבר. עוד אני מוצא לקבוע כי עם מכירת הרכב פסקה כל זיקה ביטוחית בין המבוטח ולבינו.

טיעון התובעת לפיו אין ספק כי התובעת הייתה מבטחת את אח המבוטח תחתיו, נדחה בזה. לא ברור על מה נסמכת קביעה זו, קל וחמר בהעדר כל מידע רלבנטי באשר לאח. בהתאם לאמור לעיל, לא על הנתבעת היה להעיד את אח המבוטח כדי להוכיח אחרת.

טיעון הנתבעת לפיו הרכב נמכר פעם נוספת לאחר מכירתו לנתבעת 2 נדחה בזה. הדבר לא עלה מעדותו של המבוטח או מכל ראיה אחרת. על אף האמור, הדין עם הנתבעת כמבואר לעיל. אף מבלי שמכר את הרכב, עצם העברת הרכב מן האחר לאחר ולו אם מדובר בעובדו, מחזקת משנה תוקף את הקביעה בדבר ניתוק הקשר בין המבוטח ולבין הנתבעת.

בית משפט השלום ברמלה

תא"מ 62031-05-18 תעבורה אחזקות בע"מ נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

1 אשר על כן ולאור כל האמור, תביעת התובעת נגד נתבעת 3 נדחית בזה.

2

3 התובעת תשלם לנתבעת שכ"ט עו"ד בסך 2,000 ₪, החזר אגרה כפי ששולמה וכן שכר העד כפי
4 שנפסק. הסכומים ישולמו תוך 30 יום, שאם לא כן ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

5

6 זכות ערעור כחוק.

7

8 ניתן היום, כ"ב תשרי תשפ"ב, 28 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

9

אייל כהן, שופט

10
11